

1981

alanın da Türk resminin önemli adları arasında sayılmasını gerektirmez.) Bu yüzden Mimar Sinan Üniversitesi sadece sanatın öğretildiği değil, aynı zamanda her türlü sanatsal gelişmenin de yoğun olarak yaşandığı bir kurumdur. Bu da gerek ülke sanatı gerek de Mimar Sinan Üniversitesi açısından başına bir şansıdır.

1977'de İzmir'de açılan "İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Öğretim Üye ve Yardımcıları Resim Sergisi" nedeniyle o dönemin Yüksek Resim Bölümü Başkanı Prof. Neşet Günal şöyle yazıyordu: "Özellikle plastik sanatlar alanında kurumsal ve kişisel, yeni açılımların belirgin bir düzeyde olduğunu memnurlukla izliyoruz... Hem Akademi olarak, hem de bu kurumun öğretici sanatçıları olarak yeni gereksinimlere açılmak, yenilenmek, kendimizi aşmak çabası içindeyiz. Eğilim ve kişiliklerimizdeki farklılaşma gerçek bildiklerimizi inançla vurgulamak kararlılığından geliyor."⁽²⁾

Bu sözler o gün olduğu kadar, bu gün için de ve bu sergi için de geçerlidir. Genelde plastik sanatların ve özellikle de resim sanatının 20. yüzyılda yaşadığı başdönürücü gelişmeler bağlamında güncellik ve geçerlilik kazanan sayısız eğilim, günümüz sanatını sanatın hiçbir dönemde sahip olmadığı kadar çok ve çeşitli görünümle zenginleştirdi. Resim sanatı uzun bir süredenberi, bırakın çok ve çeşitli eğilimleri, birbirine ta-

ban tabana zıt ve dahası varlık nedenleri birbirlerinin yadsınması üzerine kurulan anlayışları bile bir arada barındıran "bütüncül" bir nitelik kazandı. Bütün bu çoğulcu eğilimleri birarada yuvalayan (ya da en azından yuvalaması gereken) sanat ortamının çok sesli titreşimselliğinin bu konuda özel bir duyarlılık göstermesi gereken eğitim kurumlarının sanatçı-hocalarının sanatlarına yansımaları hem doğal hem de son derece sağlıklı bir gelişmedir. Bunun aksine tek tip bir sanat yapmayı ve dahası sanatın öğretilmesini tek bir ilke çerçevesinde öngören bir kurum (ya da bu kurumun elemanları) "çağdaş" bir akademizmden başkasını üretmez. (Nitekim 19. Yüzyıl Fransa'sının akademileri de böylesi bir kanserli gelişmeyi yaşayarak "akademizm" kavramının bilinen tanımlamasının biçim bulmasına ön ayak olmuşlardır.) Bu yüzden ki, en geometrik soyutundan, lirik soyutuna; en katı figüratif anlayışından, soyutun çevresinde dolaşan figüratif yaklaşımına; toplumcu gerçekçiliğinden katıksız estetikçiliğine; soyutundan kavramsalına kadar çeşitli denemeleri temsil eden kimselerin eğilim ve kişiliklerindeki farklılaşmalar, bunların gerçek bildiklerini inançla vurgulamakta gösterdikleri kararlılıklarından gelmektedir. Elbette zaman kiminin yüzünü ak edecektir, kimininkisini ise kara çıkaracaktır. Ancak bu aynı bir konu.

Oktay Anılanmert, Gökhan Anlağan, Aydın Ayan, Şükrü Aysan, Gevher Bozkurt, Neşe Erdok, Serap Murathanoğlu Eyrenci, Kemal İskender, Asım İşler, Ayşegül İzer, Özer Kabaş, Hüsnü Koldaş, Mehmet Mahir, Zekai Ormancı, Nedret Sekban, Süleyman Saim Tekcan ve Nurseren Tor gibi Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin ressam-hocalarının kendi aralarında gösterdikleri farklılıklara ek olarak, bireysel üslupları doğrultusunda duydukları "yeni gereksinimlere açılmak, yenilenmek ve kendilerini aşmak" gibi kaygular sadece 1975'den bu yana hızla gelişen Türk sanat çevrelerindeki etkinliklerin değil, aynı zamanda Batı'da 1970'lerle birlikte varlığını giderek daha yoğun bir oranda hissettiren post-modernist dönemin sergilediği genel görünümle de çakışmaktadır. Eşine çok ender rastlanır bir çakışmadır bu. Hem de herkesin farketmesi gereken bir rastlantı. Ve bu sergi, söz konusu çakışmanın ne denli yürekten yaşandığını kanıtlayan en belirgin örneklerden biri değilse eğer, başka hiçbir şey de değildir.

ALINTILAR

1) Emin Çetin Girgin, "Türk Resminin Kimliği", "Türk Resminde Modernleşme Süreci", Galeri Baraz yayını, 1987, Sy. 22.

2) Neşet Günal, ("Önsöz"), İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Öğretim Üye ve Yardımcıları Sergisi, 1977, (Sergi kataloğu)

MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ÜYE VE YARDIMCILARI SERGİSİ

Mimar Sinan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üye ve yardımcılarının yapıtlarından oluşan sergi 6/30 Aralık 1988 tarihleri arasında Destek Sanat Galerisi'nde açık kalacak. Serginin büyük bir bölümünü, resim dışında ürün veren sanatçı-hocaların işleri oluşturuyor. Sınırlı sayıda bazı öğretim üyelerinin, çeşitli nedenlerden ötürü katılma olanağı bulamamalarına karşın, bu sergi gene de son yıllarda ki karma sergilerin en geniş boyutlularından biri. Gerçekte kurumun tüm sanatçı-hocalarının katılacakları bir sergiyi barındırabilecek kadar büyük ve ideal bir sergileme mekanı ne yazık ki yok.

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, öğretim üye ve yardımcıları resimlerini Akademi dışında topluca, ilk kez 1977'de İzmir'de sergilediler. Bunu İ.D.G.S.A., Öğretim üye ve yardımcılarının 1981'de gene İzmir'de, Devlet Resim ve Heykel Müzesi'nde açtıkları bir diğer sergi izledi. Ancak bu sergi (Akademi'deki sergilerin dışında) türünün İstanbul'daki "ilk" örneği olarak, İzmir'deki sergiye oranla hayli farklı bir özellik sergiliyor. Önceki geleneksel anlamda "resim sergisi"ydiler. Oysa bu sergi, içerdiği resim, heykel, seramik ve özgün baskı gibi çeşitli dalların ürünleriyle de, diğerlerinden daha farklı bir zenginliği görselleştiriyor.

105 yılı aşan geçmişiyle (önce Sanayi-i Nefise Mektebi, daha sonraki ve en yaygın olarak bilinen adıyla Güzel Sanatlar Akademisi ya da kısaca "Akademi" ve bu günkü) Mimar Sinan Üniversitesi'nin sanatçı-hocaları gerek ülke

sanatçılarının yetiştirilmesi gerek de Türk plastik sanatlarının geliştirilmesi doğrultusundaki tarihsel görevini büyük bir başarıyla yerine getirmiştir. Bir eleştirmen bu gerçeği şöyle dile getiriyor: "Kuruluşundan itibaren sanattaki çağdaş gelişmeleri yakından takip eden ve uygulamaya çalışan Akademi, uzun yıllar Türk resmi adına tek başına söz sahibi olmuştur. Yüzyılın başlarından, Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen dönemde daha gelenekçi bir tavır sergilemişse de, daha sonraları Kemalist hareketin kültür politikasına uygun olarak güncel gelişmelere -gecikerek olsa da- koşutluk sağlama yoluna yönelmiştir... Türkiye'deki temel sanat eğitiminde en önemli basamak taşlarından ilkinin oluşturduğu Akademi'yi bu bağlamda değerlendirmek gerekmektedir. Yapısı itibarıyla, kuruluş nedenlerine sadık kalarak ülkenin çağdaşlaşma yolundaki gelişmeleriyle bağlantılı, günün dünyasına algılayıcı bir gözle bakmaya çalışan Akademi, temel çizgisi itibarıyla Türk resminin omurgasını uzun yıllar oluşturmuştur."⁽¹⁾

Yaklaşık otuz yıl öncesine kadar bir başına Akademi'nin üstlendiği bu görev, günümüzde sanat eğitimi veren çeşitli kardeş kuruluşların da devreye girmesiyle birlikte çok elden yürütülen bir boyut kazanmıştır. Ancak, Mimar Sinan Üniversitesi bu kurumlar içinde, gene de en "köklü" olanıdır. (Ayrıca "üniversteleştikten" sonra daha genele dönük bir bünye değişimi yaşamaya karşın, özellikle sanat eğitimi veren en köklü kurum olma özelliğini daha uzun yıllar sürdüreceği gibi görünmektedir.)

Dolayısıyla diğer bütün kurum ve 1970'lerle birlikte bu kurumlar dışında gelişen sanatsal ortama rağmen, Türk plastik sanatlarını yönlendirme sorumluluğu büyük bir oranda hala Mimar Sinan Üniversitesi'nce üstlenilmektedir. Bu çok büyük ve ağır bir sorumluluktur. Gene de böylesi bir sorumluluğu üstlenmiş olmak hem kurum, hem de bu kurumun sanatçı-hocaları açısından büyük bir şans sayılmaktadır.

Gene başta Mimar Sinan Üniversitesi olmak üzere ülkemizde sanat eğitimi veren kurumlar, öğretmen kadrolarını oluşturan sanatçı-hocaların kimliği açısından da (bir kaç özel durum dışında) Batı'daki örneklerine oranla çok daha güçlü bir konuma sahiptirler. İngiltere ve Almanya gibi, Batı'nın en seçkin sanat eğitimi veren kurumlarının bulunduğu ülkelerde bile, bu kurumların öğretici kadrolarında çoğunlukla söz konusu ülkelerin önde gelen sanatçılarına değil, daha çok, orta düzeydeki sanatçılara rastlanmaktadır. Çünkü bu ülkelerin dünyaca tanınmış büyük sanatçıların yanı sıra, tanınmak ve sanatlarını kanıtlamak uğruna savaşa veren nitelikli sanatçıları da, sanat piyasasında bağılandıkları yoğun "angajmanlar" nedeniyle öğretimde görev almaya yanaşmamaktadırlar. Türkiye'deki durum ise bunun tam tersidir. Osman Hamdi Bey'den bu yana, Türk resminin en gözde adları öğretimde sorumluluk almaktadırlar. (Bu elbette Türk resminin önemli adlarının tümünün eğitim kurumlarında yer aldığı anlamına gelmeyeceği gibi, eğitim kurumlarında her yer

MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ RESİM BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYELERİ — (Soldan sağa doğru): Oturanlar: Gökhan Anlağan, Özer Kabaş, Dinçer Erimez, Özdemir Altan, Adnan Çoker, Neşe Erdok, Kemal Bilensoy, Asım İşler, Nuri Temizsoylu — Ayaktakiler: Zekai Ormancı, Fuat Acaroğlu, Alâattin Aksoy, Şükrü Aysan, Mustafa Ata, Aydın Ayan, İbrahim Örs, Seyyit Bozdoğan, Serap Eyrenci, Mehmet Mahir ve Hüsnü Koldaş... İbrahim Örs ile Seyyit Bozdoğan yurtdışında bulunuyorlar. Fotoğrafta olmayanlar ise Devrim Erbil, Güngör Taner, Kemal İskender ve Nedret Sekban...(1986)